

عنوان مقاله:

تاثیر عرفان اسلامی بر معماری ایرانی با تاکید بر تزئینات گنبد سلطانیه

محل انتشار:

فصلنامه عرفان اسلامی، دوره 9، شماره 34 (سال: 1392)

تعداد صفحات اصل مقاله: 19

نویسنده:

هانف سیاه کوهیان - دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تاکستان، استادیار گروه ادیان و عرفان، تاکستان، ایران

خلاصه مقاله:

هنر در ساحت عرفان، نوعی سیر و سلوک است که در طی آن هنرمند با الهامی آسمانی و معنوی به کشف و شهود می‌رسد. در حقیقت هنر و معماری اسلامی پرتو و بازتابی از وحی الهی در جهان خاکی است که لطائف و ظرائف آن، اهل معرفت را به مکاشفه و شهود می‌رساند. بناهای سنتی در معماری اسلامی - ایرانی مصادیقی از عالم قدس و مظاهری از سنت الهی به‌شمار می‌روند که فنون و ظرافت‌های به‌کار رفته در آن با اصول روحانی و معنوی مرتبط است. کثرت آیات قرآنی در کتیبه‌ها و تزئینات مساجد و بقاع و امامزاده‌ها و گنبد‌ها از جمله گنبد سلطانیه را که جای‌جای آنها را متیمن و متبرک ساخته، می‌توان مرتبط با مساله «ذکر» و «تسبیح» دانست که یکی از مسائل اصلی تصوف و عرفان اسلامی است. همچنین نقش یا تصویر «ستاره» به عنوان نماد روشنایی و زیبایی که در مرکز آن کلمه «الله» و در اضلاع آن کلمه محمد(ص) یا علی(ع) قرار گرفته، از نظر عرفانی نشانه‌ای از ولایت معنوی خدا و اولیاء الهی در هدایت باطنی و ظاهری اهل طریقت است که به وفور در نقش و نگاره‌ها و تزئینات گنبد‌ها به ویژه گنبد سلطانیه دیده می‌شود. اتحاد میان شریعت، طریقت و حقیقت یکی از مسائل مهم عرفانی است که در قسمت‌هایی از کتیبه‌ها و نگاره‌های بناهای اسلامی از جمله گنبد سلطانیه در قالب نام «الله، محمد(ص)، علی(ع)» در کنار یکدیگر به چشم می‌خورد.

کلمات کلیدی:

معماری اسلامی، عرفان و تصوف اسلامی، هنر اسلامی، گنبد سلطانیه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1311730>

